

Ishaja vsak dan razen nedelj in praznikov.
Issued daily except Sundays and Holidays.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredniški in upravniski prostori: 2637 S. Lawndale av.
Office of publication: 2637 S. Lawndale av.
Telephone: Lawndale 4633.

LETO—YEAR XII.

Cena lista je \$4.00
Entered as second-class matter January 25, 1910, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

CHICAGO, ILL., petek, 28. marca (March 28) 1919.

Subscription \$4.00 Yearly

STEV.—NUMBER 74.

Published and distributed under permit (No. 148) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois. By order of the President: A. S. Burleson, Postmaster General.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

NE POZABITE NA URO V SOBOTO ZVEČER.

Chicago, Ill. — Ne pozabite v soboto zvečer pomakniti kazalec na uri za eno uro naprej. Oficialno se spremeni čas v nedeljo zjutraj ob dveh. Ob tem času pa ljudje navadno spe, zato ne vsakdo zvečer pomakne kazalec naprej, preden se poda k počitku.

Novi čas ostane v veljavi do dveh zjutraj dne 27. oktobra t. l. Takrat bo treba zopet pomakniti kazalec na uri za eno uro nazaj.

INDUSTRIJALNA ORGANIZACIJA V KANADI.

Delegatje so glasovali soglasno, da se ločijo od stare organizacije in ustanove novo.

Calgary, Alberta.

— "Ena velika unija" je ime nove organizacije, ki je bilo predlagano od "Zapadne delavske konference" na konvenciji strokovno organiziranega delavstva. Konvencija je medprovinencialna in na nji so delegatje iz Alberta, British Columbij, Manitobe in Saskatchewan. Delegatje so glasovali soglasno, da se ločijo od stare organizacije in ustanove novo organizacijo pod imenom "Ena velika unija."

Konvencija je sklenila, da se izvoli odbor petih članov, ki vodi propagando, da bodo predlogi sprejeti na splošnem glasovanju. V vsaki provinci se izvoli še po en odbor iz petih članov, ki bo sodeloval s centralnim odborom za propagando. Centralni odbor izdela predloge za splošno glasovanje, kateremu se pošlje tudi izid glasovanja, katerega objavi. Organizacija bo industrijalna in bo delovala s pomočjo svojih obrtnih svetov in okrajnih odborov, ki že eksistirajo. Na pet tisoč ali manj članov pride en delegat, na pet tisoč članov dva delegata; nad deset tisoč pa trije delegatje. Sklenjeno je bilo, da se izda apel na obrtne svete in okrajne odbore, da vsak član vplača dva centa v sklad, ki bo služil za izobraževalno kampanjo.

Proti resoluciji, ki zahteva šesturni delavnik, je nastopil Dave Rees, podpredsednik "Kanadskega obrtnega kongresa", ki je pa bila po obširni debati sprejeta z veliko večino.

Rezolucija pravi, ko bo vojna v Evropi končana, bo odpuščenih iz armade približno 50.000.000 mož, da delajo na industrijalnem polju in da so delavci na vsem svetu, ki so delali, dokler so trajale sovražnosti, producirali dosti živčaja, obleke in življenjskih potrebščin za ljudstvo vsega sveta. To je vzrok, da konvencija zahteva le šest ur dela na dan in skozi pet dni v tednu.

Sprejeta je bila tudi resolucija, ki je naklonjena, da vojakji izvolijo odbore v svojih vojaških organizacijah, ki so združeni z delavskimi osrednjimi odbori.

ZAKAJ IMA CEMENT VISOKO CENO?

Springfield, Ill. — Governor Lowden je izročil legislativnemu odseku, ki preiskuje visoke cene stavbinskega materiala, rezultat neodvisne preiskave, ki pokazuje jasno, zakaj ima cement visoko ceno. Preiskava je dognala, da lahko država proizvede cement po \$1 sod. Privatni podjetniki ga lahko proizvajajo po ravno taki ceni, kljub temu pa stane sod cementa \$1.85.

Od povsod prihajajo pritožbe, da odlašajo s stavbinskimi deli, ker so cene stavbinskega materiala previsoke. Izjava gubernerja Lowdena dokazuje, da je lakomnost privatnih podjetnikov za krivila visoke cene in ne delavske mezd.

Odpuščeni vojaki in mornarji pohajajo brez dela, ker lakomni privatni podjetniki nočejo znižati cen stavbinskega materiala. To je sedaj po izjavi gubernerja Lowdena dognana stvar, ki jo ne ovirajo vse govorice o visokih delavskih mezdah.

NOVA SOVJETSKA VLADA V GALICIJI IN BESARABIJI.

Francoški general Mangin bo vodil zavezniško "misijo" na Ogrsko; čete v Galiciji so se pridružile sovjetu.

OGRSKA JE ODREZANA OD ZAPADNEGA SVETA.

London, 27. marca. — Iz Varšave poročajo, da so boljševiki v Besarabiji proklamirali republiko in pričeli vojno z Rumunijo. Del rumunske armade se je umaknil po prvem spopadu. Ukrajinski boljševiki so pomagali organizirati besarabsko sovjetsko republiko.

Pariz, 27. marca. — Danes kroži tukaj poročilo, da je zavezniški vojni svet imenoval generala Mangina, ki bo vodil zavezniško misijo na Ogrsko in obravnaval z otonimi boljševiški nemiri.

(Pred par dnevi je bilo poročano, da bo francoski general Mangin vodil ententno armado, ne pa "misijo" na Ogrsko. Kaj znači tukaj beseda "misija"?)

London, 27. marca. — Z Dunaja javljajo "Central News" na temelju brezlične izjave iz Moskve, da se je vzhodni Galiciji, kjer so bogati petrolejski vrelci, ustanovila sovjetska vlada s sedežem v Lvovu. Ukrajinske čete, ki so bile poslane tamkaj, da aretirajo voditelje sovjetskega gibanja, so prestopile v stran boljševikov. Delavci, ki delajo v bližnjih rudnikih, so se izrekli za novo vlado. Sovjet v Lvovu je proglasil generalno stavko.

London, 27. marca. — Ogrska je odrezana od zapadnega sveta. Čehoslovaci so okupirali Rabo ob Donavi in pretrgali telegrafsko (i) železniško zvezo med Dunajem in Budapešto. Iz Kodanija in Prage se nadaljujejo konfuzna poročila, toda zanesljivih vesti o momentalnem položaju na Ogrskem ni mogoče dobiti.

Pariz, 27. marca. — Tukajšnji poljski narodni odbor je prejel brzojavko iz Vilne preko Berlina, da se sovjetska Rusija pripravlja na veliko vojaško kampanjo proti Poljski. Sovjetski kongres v Moskvi je dovolil 13 milijonov rubljev mesečno za boljševiško propagando na Poljskem.

Pariz, 27. marca. — Tukaj se govori, da bodo zavezniški se poskusili pridobiti razne ruske stranke za skupno konferenco. Neki ameriški atakej, ki je obiskal Petrograd in druge kraje sovjetske Rusije, je prišel v Pariz in baje je vrgele novo luč na razmere v Rusiji.

Pariz, 27. marca. — Znani ameriški poročevalec Paul Scott Mower brzojavlja sledeče: "Danes sem govoril z mnogimi Američani v hotelu Crillon in vsi so izjavili, da je vsaka nadaljna militaristična akcija od strani zavezniških nemogoča. Odkar traja premirje, se vrši v vseh zavezniških državah živahna kampanja za demobilizacijo in angleškim, francoskim, italijanskim niti ameriškim vojakom se ne bi prav nič ljubilo iti v novo vojno na vzhod."

Viljem bi rad pobegnil v Švico.

Pariz. — Ženevski list "La Suisse" piše, da so Viljema Hohenzollerna tako vznemirila ahenimna pisma, grozeča mu s smrtjo, da bi se rad preselil iz Holandije v Švico. Švicarski listi prinašajo vse polno oglasov od raznih nemških in avstrijskih aristokratov, ki iščejo bivališča v Švici.

Angleški rudarji bodo še enkrat glasovali.

London. — Voditelji rudarske organizacije so pozvali rudarje, da naj glasujejo, če sprejmejo ponudbe vladne rudarske komisije, ki je objavila sedemurni delavnik namesto šesturnega. Sedurni delavnik je komisija zajamčila šele s 1. julijem 1921. Med glasovanjem bodo rudarji delali na temelju pogodb, ki se sklenejo od dneva do dneva.

STEVILNE DEZERTACIJE MED SRBI IN ITALIJANI NA ARHANGELSKI FRONTI.

BOLJŠEVIKI IZGUBILI TRI POLKE V SIBIRIJI; KATASTROFALNI PORAZ FRANCOZOV V JUŽNI RUSIJI.

ZAVEZNIKI IMAJO 23.391 MOŽ V SEVERNI RUSIJI.

London, 27. marca. — Reuterjeva agentura javlja iz Omska, da so Kolčakovs čete premagale boljševike južnozapadno od Perma in reokupirale Oso. Sovjetska armada je izgubila tri polke in se je umaknila trideset milj proti zapadu.

Arhangelsk, 24. marca. — Boljševiške čete so se utrdile v Bolškoji-Ozeri in pojačale svojo infantenjo in topništvo. Včeraj so ameriške in britiške čete izvršile napad od zapadne in vzhodne strani, da iztrgajo boljševikom to važno postojanko, toda niso mogle prodreti na drugo stran sovražne črte. Američani in Angleži so morali gaziti sneg do pasu v gozdovih med bojem.

(Bolškoja-Ozera leži na arhangelski železnici in tvori zvezo med Obozerskajo in Onego. Iz gorajega poročila je sklepati, da so boljševiki prodrli v zavezniško črto.)

Pariz, 27. marca. — Iz Varšave poročajo, da so Poljaki okupirali Grodno in iztrgali ruskim boljševikom okrožje Pinsk.

London, 27. marca. — Vojni tajnik Churchill je med diskuzijo o položaju v Rusiji v nižji zbornici dejal včeraj, da je bojevanje v Ukrajini v zadnjih par mesecih izpadlo zelo katastrofalno za Francoze. Francoske in grške čete so se izkrcale v Odesi odkoder so prodrele proti severu in zasedle Kerson in Nikolajev. Kmalu so pa bili Francozi in Grki izpostavljeni ljudim napadom močne sovjetske armade, ki jih je pognala nazaj do Odesa.

Washington, D. C. — Po zanesljivih poročilih, ki so dobro znana tujakimjim administrativnim in armadnim krogom, je položaj ameriških in zavezniških poročil na severni ruski fronti krčičen. Od 1. marca se so pojavili dve stvari na arhangelski fronti, o katerih javnost malo ali nič ne ve, kajti cenzura ne pusti teh vesti na dan.

Prva stvar je, da se je pojavila nezadovoljnost med srbskimi in italijanskimi vojakji in mnogi jih je dezertiralo k boljševikom. Druga stvar pa je, da se ponavljajo skoro dnevni izbruhi med ruskimi domačini, katere so imeli zavezniški "protektirat" pred sovražnimi revolucionarji.

Gotovo se bo marsikdo čudil, da so tudi Srbi in Italijani v severni Rusiji, kajti do danes še ni bilo o tem uradno poročano. Sebske in italijanske čete je poslala francoska vlada na ruski sever, ko je bilo zadnje jesen podpisano premirje in ko je revolta v Brestu demonstrirala, da ni več "varno" pošiljati tja Francozov. Namesto francoskih vojakov, s katerimi je bilo treba pojačati kontingent na arhangelski fronti, je torej Clemenceau poslal Srbe in Italijane. Koliko jih je poslal, je zabeleženo v oficijelnih podatkih vojnega departamenta v Washingtonu, ki izkazujejo moč ameriških čet v severni Rusiji s sledečimi številkami brez odbitka dotedanjih izgub:

11.814 Angležev, 4971 Američanov, 2706 Francozov, 1500 Srbov in 1400 Italijanov; skupaj 23.391 mož. Od teh operira 9600 mož v Murmansk, 12.791 mož pa južno od Arhangelska.

Poteza diplomatične umetnosti, s katero se rad odlikuje Clemenceau, pa topot ni držala. Srbi in

Italijani so res odšli v ledene kraje severne Rusije in dodelili so jih četam v Murmansk. Prvo, kar se jim ni dopadlo, je bila ostra zima, katero so posebno hudo občutili zinoi solnčne Italije (dalje jih je pekla zvest, da imajo pred seboj novo vojno, ki jih ni prav nič zanimala; dopadlo se jim ni tudi to, da se morajo oni še bojevati, dasiravno so v Franciji praznovali konec vojne in zmago nad avtokracijo; končno so se pa pričeli Srbi in Italijani grdo gledati med seboj. Iskra narodnostne mržnje vsled italijansko-jugoslovanskega epora je prišla tudi na ruski sever in začetila prepire in tudi spopade s pestmi med bojevniki srbske in italijanske narodnosti v zavezniški armadi.

Angleški general Poole, ki ima vrhovno poveljstvo nad vsemi četami na ruskem severu, je mislil, da se bi Srbi in Italijani lepše gledali, če jih pošljejo skupaj v boj z boljševiki. Stori, je, kar je mislil, da slabo je računal. Boljševikom je dobro znano, kakšno razpoloženje vlada med nasprotniki in tako so bili tudi poučeni, kaj teži Srbe in Italijane in kakšno orožje imajo uporabiti proti njim. Čim so prišli srbski in italijanski oddelki na fronto, jih je tam že čakala propaganda v obliki letakov v njihovem jeziku. Letaki so jim povedali, da jim Rusi dajejo predo vožnjo v njihovo domovino, ako dezertirajo k njim.

Državni departament ima informacije, da so bile dezertacije Srbov in Italijanov tako številne, da so se oboji pojavili na bojni črti, da je bil general Poole pri moran v par dneh umakniti ostanke srbsko-italijanskega kontingenta z bojišča. Ti Srbi in Italijani s zdaj velik trn v peti zavezniške armade v severni Rusiji. Zaupni informacije se glase, da tvorijo "zelo nevaran element, ki nepriloma zavajlja čez zavezniško imperializem in opravlja ostale patriote, ki so lojalni svojemu po veljastvu."

Večje nevarnost za zavezniške čete v severni Rusiji pa pomenijo apori med Rusi, med domačini, ki so imeli po računih entente pomagati zavezniškim četam v kampanji proti sovjetski vladi. Zavezniško poveljstvo označuje te upre za "boljševiške izbruhe" in ji skuša zatreti z železno pestjo. Neki ameriški častnik je pisal, da je bilo neko noč koncem februarja bil vržen več bomb v hišo, kje je bil on nastanjen z več drugimi častniki. Taki dogodki se neprav boma pojavljajo. Mnogi Rusi Arhangelsku in v drugih krajih okupiranega dela severne Rusije so bili sprva nasprotniki boljševikov in po pravdi so zavezniške svoje prijatelje, dasiravno si niso bogve želeli intervencije. Ko je bila v Arhangelsku s pomočjo zvezniških ustanovljena nova, pro vizorična vlada, ki je kmalu razglasila obsedeno stanje po vsem okupiranem okoliku, so pričeli simpatizirati z boljševiki tudi tisti Rusi, ki so jih prej sovražili. In tako, je bedasta taktika zavezniških povzročila, da je danes v Arhangelsku in Murmansk več boljševikov, kot jih je bilo pred njihovim prihodom in zavezniško poveljstvo ima dve vojni: eno na fronti proti sovjetski armadi drugo pa za fronto proti tajnim revolucionarnim organizacijam, ki so neprenehoma na delu.

Boji v Egiptu se nadaljujejo.

London, 27. marca. — Iz Kaira poročajo, da se morajo britiške čete v Egiptu posluževati kavalerije, in fantje in eroplatov v bojih z ustaši. 18. t. m. sta bili ubiti dve osebi v boju med vojaštvom in rebebi v Kairu.

Stavka na Španskem pojema.

Madrid. — Vsled socialnih reform, ki se že uvajajo, je pričela pojemat generalna stavka na Španskem in delavci se v mnogih krajih vračajo na delo. (Poročilo ne pove, kakšne so te nove socialne reforme.)

ITALIJANI VIDIJO VOJNO Z JUGOSLAVIJO.

Vlada v Beogradu je vstavila trgovino z Italijo in prepovedala prevoz italijanskega blaga čez Jugoslavijo.

ČRNE ZASTAVE V LJUBLJANI

Pariz, 27. marca. — Danes je prišlo poročilo, da je ministrski svet v Beogradu izdal naredbo, s katero je prepovedana trgovina s sovražnimi državami in ustavljen avoz iz Italije. Prepovedan je tudi prevoz italijanskega blaga čez jugoslovanske kraje.

Italijanski mirovni delegatje smatrajo, da ta naredba pomeni napoved vojne Italiji.

Ljubljana, 25. marca. — Dr. Gregor Žerjav, guverner Slovenije, je izjavil z ozirom na vesti iz Pariza, da so zavezniški pripravljeno dati Italiji nekatere jugoslovanske pokrajine, da Jugoslovani ne bodo pripoznali nobene rešitve spora z Italijo, ako se spor ne reši na podlagi narodnostnega samoodločevanja v obliki plebiscita v vseh spornih deželah. Jugoslovanski delegatje v Parizu imajo v tem oziru stroga navodila, da ne smejo podpisati nobene pogodbe, ki ne vsebuje omenjene zahteve. V slučaju, da njihova zahteva ni uslišana, imajo nalogo, da zapustijo mirovno konferenco in odidejo domov s prvimi vlakom.

Ko so prišle omenjene neugodne vesti iz Pariza, so prebivalci v Ljubljani razobesili črne zastave in vse mesto je bilo zavito v črno v znak narodne žalosti.

USTAVA LIGE DRŽAV JE ZDAJ DOVEŠENA. — WILSON HITI Z DELOM.

Velika četvorica se bavi z zapadno nemško mejo; načrt za železnico Pariz-Bagdad.

'STRATEGIJE MEJE' PROTI BOLJŠEVIKOM.

Pariz, 27. marca. — Predsednik Wilson je danes konferiral v svojem stanovanju v hotelu Crillon s Clemenceaum, Lloyd Georgem in Brandonom o odškodnini in nemški apadni meji. Wilson zelo pritiska na ostale diplomate, da se delo preliminarne konferenc čimprej tonča in sklene mir s centralnimi državami.

Odbor za ustavo lige narodov je conal delo amandiranja in ustava je zdaj pripravljena za plenarno sejo vseh delegatov. Ker so bile naloge vse točke deloma spreminjene in deloma zamenjane z novimi, je bilo treba vse pakt predati in znova sestaviti. To delo poiojovnega sestavljanja je opravil odbor, v katerem so Robert Cecil iz Anglije, polkovnik House z Združenih držav, E. Venizelos z Grške in Ferdinand Larnaude iz Francije.

Komisija za mednarodno kontrolo rek, pristanišč in železnic je zdala poročilo, v katerem pravi, la je v sredo zaslila francoskega ministra za javna dela, ki je predložil načrt za direktno železniško zvezo med zapadno Evropo in Orientom, ne da bi se ta zveza dotala ozemlja centralnih držav. Načrt dolga železnico od Pariza čez Švico in skozi Simplonov predor čez Milan, Benetke, Trst, Ljubljano, Zagreb, Beograd in dalje čez Balkan in Carigrad v Malo Azijo.

London, 27. marca. — Iz Pariza javljajo, da ljudstvo v zavezniških državah ne sme več pričakovati "trdih mirovni pogojev" z Nemčijo, če želi, da ne bo nadaljnega krvoprelitja.

Na drugi strani javlja poročevalec "Pall Mall Gazette", da bodo zavezniški sklenili tak mir, ki bo del Poljski, Franciji in Italiji do bre strategične meje na "severni strani, odkoder zdaj preti in bo preti še nekaj časa boljševiška nevarnost."

VREME

Chicago in okolica: V petek jasno. Severovzhodni vetrovi.

RANJEN VOJAK JE PRISILJEN PROSITI MILOŠČINO.

Chicago, Ill. — Anthony Borelli, pešec pri mornariški pehoti, ki je bil ranjen v bitki pri šumi Belleau, je prišel ob eni panoi na policijsko postajo in prosil za pomoč. Dejal je, da je brez dela in da nima denarja. Policaji so nabrali med sabo deset dolarjev in mu obljubili, da mu preskrbe delo.

STAVKA TEKSTILNIH DELAVCEV SE BLIŽA KONCU.

Lastniki tovarov so pripravljene se pogajati z zastopniki delavcev, o čemur prej niso hotele slišati.

Lawrence, Mass. — Po osmih tednih stavke tekstilnih delavcev, ki je zaprla vrata predilne in tkalne, ker privatni podjetniki niso hoteli priznati osebnurnega dela, izgleda, da se bliža mir.

Župan John J. Hurley je konferiral z eksekutivno stavkarjem, če bi stavkarji izvolili odbor za posredovanje, ki bi se sestajal z odborom tovarnarjev. Eksekutiva je odgovorila, da bi bila stavka kmalu končana, če bi tovarnarji imeli voljo, da se zberejo na skupni seji in govore. Če bodo tovarnarji to odklonili, tedaj to eksekutiva sklenea shod delavcev za vsako tovarno posebej, da lahko zastopniki stavkarjev govore in konferirajo z upravnimi uradniki vsake tovarne.

Ko so župan in meščani sporočili odsek-stavkarjev tovarnarjem, so se tri kompanije izrekle, da so pri volji se pogajati z zastopniki stavkarjev, v katerih dela okoli 20.000 tekstilnih delavcev.

Dosedanja pogajanja pokazujejo resneje v jasni luči, da je le trgloavost nekaterih podjetnikov največ kriva delavskega nepokoja, ker se trgloavost podjetnikov pod nobenim pogojem ne bo razgovarjati z zastopniki delavcev o spornih vprašanjih. Domisljivost takih privatnih podjetniških trgloavcev je tako velika, da smatrajo sebe za absolutne gospodarje, dasiravno dobro vedo, da obrat v njih tovarnah stoji, če delavci ne delajo.

Taki trgloavci delajo škodo občin in dobro bi bilo, če bi imeli postavbe, ki bi jih spametavale, ker lepa beseda nič ne izda.

STAVKA JE ZA POSESTNIKE LADJI PRAKTIČNO IZGUBLJENA.

New York, N. Y. — William A. Maher, podpredsednik organizacije uslužbenec in mornarjev na pristanišnih ladjah, izjavlja, da je 34 privatnih ladijskih posestnikov že podpisalo pogodbo z organizacijo. Stitje posestniki spajajo k posestniški organizaciji "New York Boat Owners Association". To dejstvo govori, da je sloga v posestniški organizaciji razbita in da se bodo podali tudi drugi posestniki, če nočejo radi svoje trgloavosti trpeti škodo.

GRADNJA CEST V PENNSYLVANIJ.

Harrisburg, Pa. — Letos bo gradila ceste v Pennsylvaniji okoli 35 tisoč delavcev. Nove ceste, ki jih zgradi letos, bodo merile šest sto milj. V stavbinskih krogih govore, da bodo stavbeniki že v prihodnjih dveh mesecih nastavili najmanj 10.000 delavcev.

Za zgradnjo novih cest in popravila na starih cestah bodo potrebovali v prihodnjih štirih letih \$100.000.000. Legislativi je predložena predloga, ki dovoljuje državi izdati za \$50.000.000 zadolžilo. Država bo dobila podporo od zvezne vlade in okrajni bodo dovolili tudi več milijonov dolarjev za izgradnjo cest.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) in Kanada \$4.00 na leto, \$2.00 za pol leta in \$1.00 za tri mesece; Chicago \$6.50 na leto, \$2.75 za pol leta, \$1.40 za tri mesece, in za inozemstvo \$7.00.

Naglav za vsa, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovenic National Benefit Society.

Owned by the Slovenic National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$4 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$7.00 per year.

Datum v oklepaju n. pr. (March 15-19) poleg vsakega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovito je pravilno, da se vam ne ustavi list.

KRAJŠI DELAVNIK ZA DELAVKE.

Ameriško delavsko gibanje je konstruktivno in ne razdirajoče. Delavstvo, organizirano v svojih strokovnih in političnih organizacijah, se bojuje za zboljšanje življenjskega položaja in odpravo krivic. To delavstvo gradi in ne razdira. To resničnost lahko zapopade vsakdo, ki ne sovraži vsega, kar prihaja od delavcev.

To organizirano delavstvo zahteva, da se s postavami omeji izkoriščanje človeške delovne moči. V osem tridesetih državah so sprejete postavbe, ki uravnavajo delovne ure za delavke, le industrialne države Illinois še dovoli, da smejo delavke delati še po sedemdeset ur v tednu za delodajalce.

Strokovno organizirano delavstvo zahteva, da se uvede zakoniti osemurni delavnik za delavke v industrijskih podjetjih. Governor Lowden je imenoval komisijo, ki je imela nalogo, da preišče razmere, v katerih delajo delavke. Komisija je uvedla obširno preiskavo in priporoča, da se uvede osemurni delavnik za delavke v vseh industrijah in obrti, izjema naj velja le za delo na farmi, posle in bolniške strežnice. Statistični izkazi govore z neovrgljivo resnico, da znižanje delovnih ur ne znižuje produkcije.

Kaj stori torej legislatura?

Vsi razlogi, humanitarni, sociološki in praktični, govorijo, da se uvede postaven osemurni delavnik za ženske, le nazadnjaški privatni podjetniki, živeči s svojim duhom še v predpotopni dobi, se vpirajo znižanju delavnika. Za osemurni delavnik so organizirani delavci, sociologi in vsi pametni in napredni podjetniki. Ali se naj poslanci opirajo, kaj poreče pest nazadnjaških podjetnikov, ki s svojim nazadnjaštvom ne povzročajo drugega kot nepokoj v industriji?

Sedaj živimo v dobi, ko potrebujemo konstruktivno zakonodajo. Zakone, ki varujejo delavce pred izkoriščanjem, nesrečami, da je zanje preskrbljeno v boleznih, nesreči, brezposelnosti in na stara leta. Ta čas je sedaj tukaj in zato naj poslanci ne omahujejo, ampak glasujejo naj za postavbe, ki garantirajo boljše življenjske razmere ameriškega ljudstva.

SVARILNE BESEDE IZ NJIHOVIH VRST.

V razredu kapitalistov in buržoazije se tudi najdejo ljudje, ki vidijo dalj kot pa neskončno zateleban burbonci, ki vidijo le to, kar je bilo včeraj, ne zmenijo se pa za to, kar je danes. Med temi, ki niso povsem udarjeni s slepoto, je tudi W. L. Mackenzie King, bivši minister za delo v Kanadi. King je povedal članom Industrijskega kluba v čikaškem hotelu Blackstone zadnji četrtlet zvečer sledeče:

"Industrijski nemir ni posledica vojne, temveč družabnega razvoja. Kdor misli, da bo ta nemir ustavil z mečem v roki ali pohodil z železno peto avtokracije, se grdo moti. Amerika mora razumeti, kaj pomeni industrijski nemir.

Delavske mase, organizirane in neorganizirane, stremijo po kontroli industrije ne glede na kapital, upravo in okolico. To je tista os, okrog katere se sučejo vsi industrijski problemi. Delavci, čigar fizični in duševni napor proizvaja potrebščine za ljudi, hoče naravno imeti besedo pri upravi industrije, kjer je zaposlen. Zgodovina nam govori, da so proizvajajoče mase v vseh dobah zahtevale več svobode in več pravic. Kjer so dobile, kar so zahtevale, je bil mir; kjer niso dobile, je bila revolucija.

To stremenje — več svobode in več pravic — preveča danes ves svet. Duh tega stremjenja je spremljal našo mladino na bojiščih in v smrt. Ta duh se ne da nadvladati. Politika avtokracije je odpravljena, gospodarska avtokracija se živi, politična demokracija in gospodarska avtokracija pa ne moreta biti prijateljici.

Poslušajte torej, kaj delavci hočejo. Ne zatiskajte uses. Priznajte jim pravico organizacije. Ako priznate, da se sme kapital poljubno družiti in organizirati, zakaj odrekate to pravico delavstvu? Ako ne boste dali delavcem svobode organiziranja, boste imeli opraviti z boljše-vizmom. Delavci zahtevajo zastopstvo pri upravi industrije. Dajte jim zastopstvo. Dajte jim delež kontrole! Dajte jim delež dobička!

Kdo zahteva intervencijo v Rusiji.

Jeremijade ruskih graščakov v Parizu.

Znani ameriški poročevalci Paul Wallace Hanna, ki se je vrnil iz Pariza, piše sledeče:

Dva tedna pred mojim odhodom iz Pariza sem imel čast pogovarjati se z njegovo ekscelenco Sazonovom, bivšim carjevim zunanjim ministrom. Govorila sva naravno o boljševiki in Sazonov je izrazil obojaznost, da bodo rdeči čete kmalu poplavlile Ukrajino. Njegovo mnenje je, da bi morali zavezniki poslati v Rusijo 160,000 mož. Armada se bi izkrcala v Odesi in od tam bi vrnila ofenzivo na vse strani. Na te besede sem omenil: "Gospod Sazonov, kolikor mi je znano, je v Ukrajini lepo število veleposestnikov. Ali bi ne bilo mogoče organizirati in mobilizirati 160,000 veleposestnikov in drugih premožnih Ukrajincev, ki bi se sami z orožjem v rokah bojevali za svoja posestva, namesto da bi šlo tja 160,000 angleških, francoskih in italijanskih delavcev, ki nimajo v Ukrajini nobene zemlje, niti ne morejo upati, da bi jo imeli, čeprav bi ostali živi?" — Sazonov je odgovoril: "Ah, vidite, da so vsi veleposestniki pobegnili iz Ukrajine, da si rešijo življenje." — Možno me ni razumel in ponovil sem vprašanje. On pa je vedno trdil, da so graščaki morali bežati, da si ohranijo kožo, medtem ko bi moral ententa poslati 160,000 mladih mož, da vzamejo ukrajinskim kmetom zemljo in jo dajo nazaj graščakom.

Koncem januarja je prišla v Pariz buržoazna misija iz Litvinske. Skromna zahteva te misije je bila, da Amerika pošlje proti litvinskim boljševikom 60,000 ameriških vojakov iz Francije z orožjem, strelivo, topovi in z vso drugo opremo vred. Člani misije so namreč trdili, da je toliko Litvinev v ameriški armadi. Govoril sem tudi s temi gentlemeni in povedali so mi, da bi Litva lahko bila dober jez proti boljševiki Rusiji, ako bi se zavezniki malo bolj pobrigali. Tako pa so sovjetske čete že okupirale Vilno in prodirajo na Poljsko. Poljski delavci so organizirali močne sovjet v Varšavi in Lodzu; za enkrat se podpirajo Piludskega, ali njihov cilj je ovreči vso poljsko buržoazijo in se združiti s sovjetsko Rusijo. Dalje so mi zaupali, da bi bilo na Litvinskem malo domačih boljševikov, če bi dovolj bajonetov zaprlo mejo boljševiki Rusije. Zastavil jim sem nekaj vprašanj in nehoti so priznali, da je na Litvinskem blizu tri milijone kmečkih najemnikov, ki nimajo svoje zemlje in ki bi gotovo radi videli, da se razlastijo veleposestniki in graščaki.

Istočasno je prišlo v Pariz več bogatih graščakov iz Ukrajine. Obiskali so svoje ruske buržoazne bratce, imeli z njimi dolge seje in posetili so tudi francoskega ministra za zunanje zadeve, kateremu so bridko tožili o svojih nesrečah. Radi bi bili prišli v dotiko tudi z ameriški delegati, ali kolikor mi je znano, se jim ni posrečilo.

Govoril sem tudi s temi gospodi in eden izmed njih je rekel: "Boljševiki rapidno prodirajo na vse strani in kmalu bodo okupirali vso pokrajino. Nismo mogli razumeti, zakaj nam zavezniki ne pomagajo, ali zdaj nam je jasno. Delavsko ljudstvo v vseh zavezniških državah goji čudne, toda močne čimpatije do ruske sovjetske vlade. Prepričan sem se, da je na francoskem tudi tako. Francoska vlada nam želi dobro, toda boji se poslati večjo armado v Rusijo. Žalostno, ali resnično!"

Ravno ta gentleman mi je tudi povedal, da je lakota v mnogih krajih Rusije nastala valed zavezniške blokade in okupacije nekaterih strateških krajev. Zato je želja vseh konservativnih Rusov, da se blokada nadaljuje.

PRORAČUN ZA GRADNJO CEST V POSAMEZNIH DRŽAVAH.

New York, N. Y. — Izvedenci od agrikulturnega departamenta so sedaj izdali poročilo, koliko bodo izdale posamezne države letno leto za gradnjo novih cest in za zboljšanje starih. Proračun kaže za vse države, katere so se priključile, da bodo pričeli s tem javnim delom, 300 milijonov dolarjev.

Povprečni stroški za vsako posamezno državo bi bili sledeči: Maine \$1,500,000; Rhode Island \$900,000; Connecticut \$4,000,000; New York \$12,000,000; New

Hampshire \$175,000; Kentucky \$1,500,000; Alabama \$1,000,000; West Virginia \$16,000,000; Illinois \$9,000,000; Iowa \$15,674,000; Louisiana \$4,674,000; Texas \$20,000,000; Nebraska \$1,657,089; North Dakota \$3,000,000; Wyoming \$663,000; Colorado \$3,900,000; California \$20,000,000; Arizona \$900,000; Nebraska \$1,148,849; Idaho \$1,000,000.

Države New Jersey, Maryland in Montana bodo tudi najbrže potrošile veliko denarja za gradnjo cest to leto.

MOŠTVO NA AMERIŠKI TRGOVSKI MORNARICI.

New York, N. Y. — Predno so stopile Združene države v vojno, so bili mornarji na ameriških trgovskih ladjah večinoma inozemci, največ je bilo Portugalcev in Špancev, kateri se niso nikdar posebno zanimali za državljanstvo in ako je kateri postal državljani, se ni nikdar naučil angleškega jezika. Kakor poroča E. N. Hurley, predsednik vladnega plovbenega urada, je bilo pred vojno 90 odstotkov inozemcev vpisanih v trgovski mornarici in samo deset odstotkov državljanov.

Ko so pa Združene države vstopile v vojno, so se ameriški fanti pričeli zanimati za mornarsko življenje in pričeli so se vedno bolj prigrasati za službo na raznih parnikih.

Plovbeni urad se je istotako pričel zanimati za te mlade mornarje in jim je dal dvamesečni brezplačni poduk o najpotrebnejših stvarih in kdor se je pričel še posebno zanimati, ga je poslal v mornariško šolo, da se je popolnoma priučil vsemu potrebnemu.

V zadnjih letih se je prijavilo 39,000 ameriških fantov za mornarsko službo, od teh je 50 odstotkov kurjačev, 25 odstotkov navadnih mornarjev in 25 odstotkov drugih uslužbencev na parnikih.

DARUJTE STARO OBLEKO AMERIŠKEMU RDEČEMU KRIŽU!

New York, N. Y. — Ameriški rdeči križ je sklenil, da priredi od 24. do 31. marca t. l. veliko kampanjo za obnošeno obleko, katero bo potem poslal v od Nemčije in avstrijske armade evadirane kraje, kakor v Belgijo, severno Francijo, Jugoslavijo, Čehoslovavijo, Rumunijo in druge kraje, katere so največ trpele od vojne.

"Ameriški rdeči križ" se je prepričal, da ljudje največ trpe v opustošenih krajih radi obleke, ker jim primanjkuje surovin in ker je vsa tekstilna industrija uničena v teh krajih. Kakor poroča urad "Ameriškega rdečega križa", je v teh krajih na milijone moških, ženskih in otrok, ki trpe na pomanjkanju obleke.

In sedaj je najbolj primeren čas za nabiranje obleke, katero bi kak zavrgel, ker je prišla iz mode ali iz kateregakoli vzroka, ker si bo marsikdo nabavil poletno in zavrgel zimsko obleko.

Za nabiranje stare obleke je določenih na tisoče podružnic "Ameriškega rdečega križa", katere bodo imele to v oskrbi.

Vojni oddelek "Ameriškega rdečega križa" je določil 13,500,000 yardov raznih tkanin v vrednosti 4,000,000 dolarjev, katere bo poslal v omenjene kraje.

Obenem naznanja glavni urad, da je ona vest neresnična, katere se je raznesla, da je "Ameriški rdeči križ" sprejel kako vsoto od ruske boljševiške vlade za pokritje stroškov, za pomoč ruskim ujetnikom v nemških taborih. "Ameriški rdeči križ" skrbi sam s svojimi lastnimi pripomočki za te ujetnike.

KAJ JE VZROK ANALFABETIZMU.

New York, N. Y. — Otroški oddelek delavskega vladnega departamenta je pred kratkim izdal poročilo o šolski izobrazbi otrok na deželi, posebno se dotikajoč glede šolskega obiskovanja otrok v južnih državah Unije.

Preiskali so tamonjske razmere in prišli do zaključka, da je vzrok, da je toliko oseb, katere ne znajo čitati ne pisati, prvič a, ker se šole preoddaljuje; da bi mogli otroci zahajati v šole in drugič, ker je tamonjski zakon za šolsko obveznost nepopolen.

Tako imajo na primer v Severni Karolini šolski zakon, da mora vsak otrok, kateri ima bližje kot dve milj in pol, hoditi v šolo najmanj 4 mesece na leto in to med 8 in 14 letom.

SLOVENSKO REPUBLICANSKO ZDRUŽENJE.

Izvrševalni odbor: August Aušin, Miss Mary Aušin, Filip Godina, Frank Kerze, Martin V. Konda, Etha Kristan, Mat Pogorelec, Janko N. Rogelj, Wm. Russ, Anton J. Terbovec, Jela Zverstnik.

Nadzorni odbor: Ivan Krešič, New York City; J. Kvartil, Morgan, Pa.; Josko Oven, Detroit, Mich.

Čestni odbor: F. Aleš, L. Benedik, J. Terčič, Paul Berger, F. Bestich, V. Cankar, F. Cerne, Jos. Durn, J. Ermenec, J. Fritz, F. Gottlicher, J. Govekar, M. Jurkas, J. Kalan, J. Kobilic, I. Krašna, I. Mošič, T. Mota, M. Mentoy, J. Rozelj, A. Štuba, A. H. Škubic, A. Šuler, J. Terčič, A. Vidrič, M. Vrhovec, F. Zalta, A. Zernik.

Glasila: Mesečni: Čas; tednik: Proletarec; dvotednik: Glas Svobode; dnevnik: Prosveta, Enakopravnost, Glas Naroda.

K. S. R. Z. pridružene in obiljavne centralizirane podporne organizacije.

Slovenska Narodna Podporna Jednota (približno 18,000 članov); Jugoslovanska Katoliška Jednota (približno 8,000 članov); Slovenska Delavska Podporna Zveza s Dr. Sv. Barbare (približno 2,000 članov); Slovenska Svobodoljubna Podporna Zveza (nad 5,000 članov); Jugoslovanska Podporna Zveza Slova (približno 2,000 članov).

Vsa pisma in denarne poljube naj se pošljejo na sledeči naslov: ANTON J. TERBOVEC, 3637-3641 W. 26th St., CHICAGO, ILL.

ČEMU MILJONDOLARSKI FOND?

(Iz Tiskovnega urada S. R. Z.)

Ni treba še posebej razlagati, čemu milijondolarski fond, kajti to je bilo že zdavnaj pojasnjeno in kdor ni bil udarjen s slepoto, je lahko razvidel iz člankov v naših glasilih, zakaj se zbira ta fond, namreč za legalno obrambo pravice Jugoslovancev in za svobodno Jugoslavijo.

Izvrševalni Odbor SRZ je radi kritičnih časov zadnji teden poslal brzojavke na predsednika Wilsona, Robert Lansinga, Col. E. M. House in predsednika mirovne konference M. Clemenceauja.

Brzojavke se glase: U. S. President, Woodrow Wilson, Paris, France.

The Slovenian Republican Alliance, expressing the wishes of an overwhelming majority of Slovenes and Serbo-Croats in United States and following with great admiration your efforts in the defense of rights of small nations, begs leave to express sincerest thanks for all you have done and appeals to you in the name of hundreds of Slovenian and Croatian cultural, industrial, fraternal and political organizations for further protection of Jugo-Slav rights at the peace conference. Cut off from the northern ports of the Adriatic, Jugo-Slavs will be economically annihilated, will be thrown into slavery, similar to the one under the Habsburg crown.

In this fateful hour the Jugo-Slavs have their eyes turned upon you, recollecting your golden words that one part of the civilized world can not live in slavery, while the other enjoys full liberty. The great and invincible American army, wherein served also Americans of Yugoslav descent, fought heroically for liberation and freedom of the whole world, has in the decisive moment turned the victory on the side of democracy, notwithstanding the fact that seven hundred thousand Jugo-Slavs kept the mines and machinery of American industry going at full blast. Jugo-Slavs, conscious of these facts and realizing your high interpretation of democracy, set all their hopes in you and implore you not to forget them when their fate is to be decided — a question of their life and death.

Ethel Kristan, Chairman. A. J. Terbovec, Secretary. Brzojavka na ameriškega mirovnega delegata R. Lansinga, se glasi:

Hon. Lansing, Hotel Crillon, Paris, France.

Jugo-Slavs of America, represented by the Slovenian Republican Alliance wish to express their sincerest thanks for all you have done for them and appeal to you for further protection of all small nations.

Ethel Kristan, Chairman. A. J. Terbovec, Secretary. Na predsednik Wilsonovega zaupnika in delegata mirovne konference Col. E. M. House, kateri ima v rokah rešitev Italijansko-jugoslovanskega spora, je bila poslana sledeča brzojavka: Col. E. M. House, Hotel Crillon, Paris, France.

The Slovenian Republican Alliance, representing hundreds of Slovenian and Croatian organizations, appeals to you in this fateful hour for protection of rights of small nations and wishes to insure you that Jugo-Slavs will abide by any just decision, made according to fourteen points, as enunciated by President Wilson.

E. Kristan, Chairman. A. J. Terbovec, Secretary. In predsedniku mirovne konference je bila poslana sledeča brzojavka:

Monsieur Clemenceau, President de la Conference du Paix, Paris, France.

The Slovenian Republican Alliance, representing Slovenes and Serbo-Croats, living in America, greets you and begs you not to yield regions, inhabited by a conspicuous Jugo-Slav population to a foreign government. In the name of democracy, we beg you justice.

Ethel Kristan, Chairman. A. J. Terbovec, Secretary. Brzojavka na predsednika Wilsona se glasi v slovenskem prevodu:

Slovensko Republičansko Združenje, zastopajoče želje velike večine Slovencev in Srbo-Hrvatov v Združenih državah in sledeče z zanimanjem Vašemu delu za obrambo pravic malih narodov, Vam reka za Vaš sedanji trud in delo najtoplejšo zahvalo in apelira na Vas v imenu na stotine slovenskih in hrvaških kulturnih, gospodarskih, podpornih in političnih društev še za nadaljno obrambo pravice Jugoslovancev na mirovni konferenci. Če Jugoslovanci ne bodo imeli pristanov v gornjem Jadranu za uvoz in izvoz blaga, pomeni to zanje gospodarsko smrt, potisnjeni bodo v sužnost, v kakršni so živeli pod vladno Habsburžanov.

V tej težki uri se obračajo Jugoslovanci do Vas, spominjajoči se Vaših zlatih besed, da en del civiliziranega sveta ne more živeti v sužnosti, drugi pa v svobodi. Ameriška armada, v kateri so bili tudi Američani jugoslovanskega pokolenja, se je junjsko bojevala za svobodo vsega sveta in je v odločilnem trenutku obrnila znago na stran demokracije. Jugoslovanci, zavedajoči se tega dejstva in poznavajoči Vaše visoko umevanje demokracije, stavijo vse svoje upanje v Vas in prosijo, da ne pozabite nanje, ko se bo odločevalo o njih usodi — njih življenju in smrti.

Pri tem naj omenimo toliko, da bodo vse te brzojavke dospele v roke diplomatov, na katere so naslovljene in da bodo tudi prečitane na seji mirovne konference.

Drugi vzrok je zopet, ker so nekateri, in to se posebno opazi med zamorskimi stariši prerevni, da bi kupili potrebno obleko svojim otrokom. Tretji vzrok je zopet, da stariši porabijo otroke doma pri obdelovanju bombaževih plantaž in to posebno v jeseni, ko obrirajo bombaž in spomladi, ko sejejo.

Ves ta čas morajo otroci pomagati svojim starišem pri delu, ker ne morejo najemati delavcev. Četrti vzrok je pa prevelika oddaljenost ljudskih šol od posameznih naselbin.

Radi tega se je pričelo delovati, da bi razegnili šolsko obveznost, da bi razegnili šolsko obveznost, je izmed 4765 vojaških in civilnih vojakov v Nemčiji umrlo 233.

NOVICE IZ JUGOSLAVIJE.

IZ URADA TISKOVNEGA ODESKA SRZ.

Nevarni sosed. — Več kot štiri leta so minila od onih toplih dni, ko se je državni nestvor imenoval Avstro-Ogrska monarhija vrgele v svoje blazno, zadnje započelo. Temu blaznemu dejanju sledila svetovna vojna je človeštvo preobrazila; v živi zavesti nas vseh je, da prelita kri in prestani napori, beda, uničena življenja, več kot štiriletna doba velikega ljudskega umiranja, — da vse to ne sme ostati tudi brez velikih posledic.

V narodnem pogledu smo Jugoslavi dosegli svoj cilj: ujedinjenje. Trpeli smo za to, bojevali smo se za to, tvegali smo življenje in premoženje za to. Zato pa nam je v taki živi zavesti, kakšna dragocenost je danes že izvršeno ujedinjenje za nas vse, za vsakega človeka in mislečega Jugoslavana. Prva naša misel, včeraj še revolucionarni fantom, da se mora najprej ljudstvo, ki na te bogati, od narave obdarovani zemlji živi, osvoboditi tujega jarma in tujega hlapčevstva — je meso postala. Demokracija vsepovsod in v vsem — to je bilo geslo, ki je šlo pred nami kakor zvezda vodnica; demokracija — to je bila tista čudežna beseda, ki je ukrotila nasilnost in militarizem ter pomogla pravici do zmage. Temu svojemu bojnemu geslu moramo ostati zvesti do konca dni. S tem geslom moramo iti v boj in na plan tudi sedaj proti svojemu novemu sovražniku, proti kraljevski Italiji, ki je v svojem imperialističnem pohlepu izgnala svoje roke po najlepšem kosu naše komaj osvobodene domovine. Po vedati moramo vsemu svetu, vsem našim prijateljem, da mir in sporazum med narodi nista mogoča, dokler ne bo odstranjena ta krivica kraljevske imperialistične Italije, katera s takimi podvzetti in nasilnimi dejanji slepari svoje lastno, ubogo, socialno potepano in ogoljufano ljudstvo. Ta najlepši kos naše domovine je že enkrat oplenila, pohodila, razbila stara zverina — Avstro-Ogrska monarhija. Sedaj jo znova pleni, tlačil in zavira tujec, ki sam ve, da nima nobene človeške in božje pravice do nje. To njegovo započetje je ravno tako v nasprotju z načeli demokracije in svobode, kakor eksistenca bivšega tlačitelja — habsburške dinastije in monarhije. Treba je, da to povemo sebi samim, in da to povemo vsemu svetu, predvsem tistim, ki nam o velikem svetu stoji najbližje — socialistom vsega sveta. To smo deloma že storili, deloma še bomo. Ujedinjenje, po katerem smo tolikanj hrepeli, za katero smo dali evet naroda, zaradi katerega smo prestali toliko ponižanj in trpljenja, bi izgubilo ves svoj čar in pomen, ako se tudi v tem pogledu ne vzpostavi pravica. Tej pravici pa morejo pomoči do zmage le načela demokracije, ki jih sedaj uveljavljamo ves svet in ki mora zahtevati, da se ta načela priznajo in uveljavijo tudi v Italiji sami.

Italijanski imperializem je nevarnost tudi za ureditev našega lastnega doma po načelih demokracije. V zadnjih tednih smo videli, kako kvarno je vplival ta italijanski pohlep na ureditev in razvoj naših domačih razmer. Ako ostanemo italijanski imperializem nedotaknjen, čvrst in močan, kakoršnega se hlina, potem vemo, da je tudi nova svoboda v naši novi domovini v največji nevarnosti. Te velike nevarnosti privičnega in nasilnega sosedu se moramo zavedati vsi in enotno nastopiti proti rusitvi in komaj priborjeni svobode, miru, reda in dostojnega življenja v našem lastnem domu.

Ob italijanskega ljudstva pričakujemo, da bo spoznalo krivico in jo popravilo. Pričakujemo, da bo po zgledih drugih velikih in pomasnih narodov uveljavilo pravico, do katere vodi pravična in kulturna demokracija vsikdar in vsepovsod. — Abditus — Prepeluh. — (Naprej, 28. dec.)

Prva gledališka predstava. — "Naša kri" prepovedana. — Na pred, 9. septembra smo zvedeli, da je e. kr. deželna vlada na Kranjskem prepovedala vpričo ritev Finžgarjeve "Naša kri" kot očitno nepravilno. Izgovor: "Pisatelj jo je nerodno popravil." Bolj nerodna pa je gotovo vlada prepoved, ker z življenjem olja v plamen pospekuje požar, ki utegne imeti nepopravljive posledice.

DOPISI.

Waukegan, Ill. — Dne 13. aprila ob drugi uri popoldne se bo vršil javen ljudski shod v dvorani SND. Shod bo sklicala krajevna organizacija SRZ št. 14 in vsa društva, katera so se priključila za sodelovanje pri tej organizaciji. Vstopnina je za vsakega prosta. Govornika bomo dobili iz Chicago.

Skraini čas je, da zopet enkrat skličemo shod. Zakaj? Tega mi pač ni treba še posebej omenjati. Bolj potrebno se mi zdi opozoriti vse rojake, da se udeležite tega shoda, kjer boste dobili vsa pojasnila glede SRZ in da se boste tudi zapomnili, kar bo govornik pojasnil, da ne bo zopet kdo vprašal takoj ko govornik odide: "Kakšno nalogo pa ima ta organizacija SRZ itd. 28.2.9.

Tajnik.

Hermine, Pa. — Opozarja se organizacija SRZ, katere spadajo k okrožni organizaciji št. 5. Hermine, Pa., da se vsi prihodnji konferenca te okrožne organizacije v Claridge, Pa. 30. marca t. l. ob drugi uri popoldne. Tem potom se pozivlja, da pošljejo svoje zastopnike vse podrejene organizacije in društva, katera so se priključila k sodelovanju. Pozivlja se tudi vse rojake v Claridge in okolici, da se udeležijo te konferencie v največjem številu.

Tajnik.

Opomba ured. — Iz urada SRZ smo dobili poročilo, da je nemogoče poslati govornika, ker imata g. Frank Krže in Ethin Kristan ravno na ta dan shode. Zadrževa je prišla prepozno.

Joliet, Ill. — Priobčen je že bil obširen dopis iz te naselbine glede javnega ljudskega shoda, kateri se vrši prihodnjo nedeljo t. j. 30. t. m. v John Horvatuovi dvorani. Tem potom se še enkrat najljubše vabi vse tukajšnje rojake, kakor tudi iz bližnjih naselbin, da se polnostevilno udeležijo tega shoda, kateri bo velikega pomena za vse tukajšnje rojake. Na tem shodu boste dobili vsa potrebna in zahtevana pojasnila glede SRZ in njegovega delovanja. Slovenci, rojaki, pridružite se našim vrstam v najbolj kritični dobi za vse Slovence v starem kraju. Ako le količjak prebirate dnevne časnike, morate izpredvideti, da se naši rojaki v starem kraju nahajajo v najbolj kritičnem času. Od vseh strani jim preti politična sužnost. In mi bi to gledali z mirno vestjo? Ne, tisočkrat ne. Ako so še oni, kateri so že toliko žrtvovali, toliko pretrpeli, pripravljali se vedno žrtvovati svoje najmenjša, da bi priborili sebi in svojim potomcem svobodo, naša najdražje življenje, edino iz tega nasvetejša dolžnost je, da vsaj kolikor nam pripušča dane razmere, pomagamo pri njih delovanju.

Tem potom še enkrat pozivljamo vse Slovence, kakor tudi naš brate Hrvate in Srbe, da se udeležijo tega shoda in da se pridružijo organizaciji "Slovenskega republikanskega združenja."

Shod se vrši v nedeljo 30. marca v John Horvatuovi dvorani 911 Hickory in vogal (corner) Robey cestli ob dveh popoldne. Na tem shodu bo govoril g. Frank Krže iz Chicago. Odbor.

Camp Grant, Ill. — Spomlad se je zopet približala in južni vetrovi so pričeli pihati. Priroda se je pričela prebujati iz zimskega spanja. Vse se veseli, vsi z radostjo pozdravljajo prihod Vesele.

Tudi mi smo jo veseli, to je oni, ki smo se v službi Strice Sama, akoravno ne tako, kot smo bili pred letom ali pred dvema letoma. Kajti tu so redki dnevi, v katerih bi čutili isto, kot smo čutili nekdanj.

Vesni se dobi par dnevi dopust, kateri pa v družbi prijateljev in prijateljic mine, kot sneg na spomladanskem solncu.

Pred kratkom sem tudi jaz imel srečo, da sem dobil dopust, katerega sem najbolje porabil med svojimi prijatelji v La Salle. Obiskal sem stare znanke kot n. pr. J. Vogriča, Zajca, seznanil se še z nekaterimi drugimi rojaki. Na tem mestu se najtopleje zabvalim mr. John Vogriča, kakor tudi njegovi soprogi za njih uljudno in dobro postrežbo.

Ob tej priliki mi je mr. J. Zajc tudi razkazal prostore "Slov. nar. doma". Lepa stavba, katera

je pravi ponos ne samo Slovencev v La Salle ampak vseh Slovencev v Zdrženih državah. V domu je poleg drugih prostorov, ki so bili v listih že večkrat omenjeni, krasna in prostorna dvorana za vsakovrstne prireditve. Kakor sem že, prirejal vsakovrstna društva razne prireditve, kakor dramske igre, veselice, plesne zabave in radi tega prinaša precejšnje dohodke.

Ko sem stal sredi dvorane, sem se počutil kot doma očetovi hiši, kljub temu, da sem bil tujec. In nehoti sem se vprašal, zakaj nimajo Slovenci v Ameriki po drugih naselbinah takih domov? Zakaj ni v vsaki večji naselbini "Narodni dom", kjer bi se Slovenci lahko šajali k raznim društvenim prireditvam, kjer bi se izobraževali? Seveda mi bo marsikdo opomnil, da za "Narodni dom" je potrebna precejšnja vsota denarja. Resnica je. Toda ako imajo rojaki dovolj denarja za razne cerkve, od katerih nimajo nobene koristi, pač pa imajo več škodo kot dobička, zakaj bi ne imeli dovolj za "Narodni dom", od katerega bi imeli vsakovrstne koristi. Slovensko cerkev vidim do malega v vsaki naselbini, med tem ko opazi "Narodni dom" komaj v par naselbinah, kjer so Slovenci naseljeni v večjem številu, in ker prevladujejo naprednejši.

Rojaki, časi so minili, ko so se Slovenci ponašali s cerkvami. Na njih mesta stopajo "Narodni domovi", ker s tem se kaže napredek Slovencev. Sedaj se ne vpraša več, ali znaš moliti, ali znaš katekizem, ampak koliko znaš in kaj znaš delati. In ravno "Narodni domovi" imajo ta namen, da se ljudstvo, da se rojaki izobražujejo v njih, da se uvajajo razni podučni tečajji v različnih strokah, seveda v prvi vrsti za angleški jezik, katerega najbolj potrebujemo.

Pobričajmo se, da nas ne bodo spravila v zadrženo razna vprašanja, koliko znaš, kaj znaš, in kaj si storil za demokracijo. Želel bi, da bi vsak rojak, kateri potuje mimo La Salle, obišče tamošnji "Narodni dom" in na ta način se lahko prepriča, kaj so si upali tamošnji Slovenci, katerim gre vsa čast, da se niso ustrašili raznega nasprotovanja od strani raznih nasprotnikov.

Želim tudi, da se Slovenci v drugih večjih naselbinah združijo in da postavijo svoj "Narodni dom."

F. A. Vider.

Bridgeville, Pa. — Dobil sem že več pisem od raznih rojakov, ki me povprašujejo, kaka je ta naselbina in kje leži. — Radi tega odgovorjam kar na tem mestu vsem, ki so me vprašali.

Bridgeville je malo mestce, oddaljeno od Pittsburgha nekako 13 milj severno in leži v prijazni dolini ob železniški progi Pittsburgh-Washington, Pa.

Ob zadnjem ljudskem štetju so našli okrog pet tisoč ljudi in nekaj Kočevarjev. Okolica je obdana okrog in okrog s senčnatim drevjem in radi tega je kraj posebno ob letnem času zelo vabljiv. Več pa ne maram povedati.

Nekateri me zopet vprašujejo, ako je kaj "kruha" v Bridgeville. Kruha? O tem pa sploh ni vprašanja, ker ga še jaz sam prodajam, toliko ga imam, in poleg tega pa še prave pristne kranjske klobase, katere izdelujemo po stari kranjski navadi in "receptu."

Ako to ni resnica, pa lahko vprašate širokornanih zlatarjev in bratov brata, ki se je nahajal pri meni na "obisku", ali bolje rečeno po "biznisu." Ker se je dobro priljuziti temu gospodu, sem si tudi jaz mislil, kako bi se mu priljuzil, in sem rekel, psem "džaj": gaspud S... ako bi se njim ne fermažgalo, z nekom bi najim le rad ustregel." In me takoj vpraša, kaj pa imaš takega? "Eh, France, par domačih klobas ti zavijem in jih vsakni v torbo." Nato je pa začel nekaj mementi in mementi in čez dolgo časa je pa le spravil na dan: "Mister, hvala lepa, hvala. Sem jih takoj sit, ko jih le voham. Thank you just the same" in je odšel. Jaz sem pa prav tiho mislil: Good night, shir!

Torej ob kratkem povedano, dela in jela je pri nas oziroma tukaj dosti. Imamo različne tovarne, kot n. pr. Rolling Mill, Boul, Vanadium, Brick, Glass, Steel Box Factories. Poleg tega pa se celo vrsto premagokopov, tako, da se človek naseli tukaj se že

skoro ni treba bati tiste bolezni, ki jo ima Lenadoveva Špela, ko jo je eden vprašal, zakaj da je tako žalostna, mu je pa odgovorila, da ji je tako hudo, da ne ve kaj bi počela. Kruh da bi imela peči, pa moke nimam.

Slovenec je le malo v tej naselbini, pač pa je nekaj Štajercev in Notranjcev, toda vseh skup ni toliko število, da bi se alhko posteno skregali, akoravno se govori, da kjer sta dva Slovence, so že tri stranke.

Ob časn kampanje z amiljonski sklad sem jaz tudi, šel "ko- lektat" in sem nabral prostovoljnih prispevkov samo za eno ničo manj kot \$700. Upal sem, da bom nabral nekaj več, toda ravno kot nalašč so pričeli slabše delati in potem pa vsak ve, kako je.

Mislil, da so pa v drugih naselbinah, kjer je več Slovencev, tudi več darovali, da se bo milijondolarski sklad podvojil in da se bodo uresničile besede, pomoč in svoboda Sloveniji, italijanskim imperijalistom pa ...

Rudolf Pleteršek.

Severova zdravila zdravijo zdravje v dušinih

Ali ste hripavi?

Hripavost je ponavadi vzrok prehlajenja. Vaše grlo je vneto, glas postane bobnen, kašelj postaja silnejši in ne da celo dihati. Ne pozabite se dobro in ne veste kaj bi počeli. Toda čemu trpeti? Vzemite

Severa's

Balsam for Lungs

(Sever's Balsam za Pljuča) in od pomoči vam takoj. Prijetno zdravilo je proti kašlju, hripavosti, vnetju grla, prehladu in snotanju, kakor tudi proti kroničnemu kašlju. Odrasli kakor otroci ga lahko vzamejo. Prodaja se v vseh lekarnah. Cena 25 in 50 centov.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

NAZNANILO.

S tem naznanjam vsem rojakom in slavem občinstvu Pittsburgh, Girard, Mulberry in Breezy Hill, Kans., da imam jamčeni čisti jabolčnik (elder) na razpolago v posodah 16 in 32 galonov, katerega pripeljem na dom ali na društveno veselico, piknik ali kjer koli hočete v ti okolici, poleg vam preškrbam tudi dovoljno število kozarcev. Torej svoji k svojim. Kadar rabite pa se pri meni oglasite osebno, pisмено ali pa mi telefonirajte, za ceno in povejte točno za kdaj potrebujete.

ADOLF KURENT,

P. O. Box 65. Telefon 225 S. 18

Breezy Hill, Kans.

CONEMAUGH, PA.

Naznanilo vsem delničarjem Slovenske zadrzne prodajalne v Conemaugh, Pa.

Sklep seje direktorja, katera se je vršila dne 23. marca, 1919, da se opozori vse one delničarje, ki so se zavezali, pri nakupu delnice, gori omenjene družbe in še niso poravnali svojih obveznosti, da se naj čim hitreje izglasijo pisмено ali pa osebno pri tajniku ali pri poslovodji zadrge, katerih naslov je: Slov. Co-op. Assoc. 46 Main St., Conemaugh, Pa.

Ako pa tega ne izvršite se bode upošteval sklep direktorjeve seje, da denar ki je plačan na delnice in ne zadostuje za delnice, da bi bila popolnoma plačana, zapadejo v last zadrugi, s tem so upoksete delnice obeh serij staka. Za Slov. Coop. Ass. Odbor.

Rojaki pozor!

Cenjenim rojakom se naznanja, da se je ustanovila družba THE AMERICAN AMUSEMENT & THEATRE CO., INC. z glavnico \$100.000 z namenom, da nabavi kar več mogoče gledališč. Načrti so že izdelani kje se bode vzelo 10 gledališč v letu 1919, od katerih se sedaj že lastuje dva in imamo dva pod aro. Za vse te stvari je pa potrebno veliko denarja. Družba sedaj nudi napredaj svoje delnice po zelo niski ceni \$1.00 vsaka. Dobitek je preračunjen, da bi mogel doseči do 40% v letu 1919. Pišite po naznanenja pojasnila na naslov: Mr. John Bahorich, 129 Bako-well Bldg., Pittsburgh, Pa.

Slovenska Narodna

Podporna Jednota.

Ustanovljena 9. aprila 1904.

Inkorp. 17. junija 1907 v drž. Illinois.

GLAVNI STAN: 2657-59 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS

GLAVNI ODBOR ZA DOBO 1919-1922.

Izvrševalni odbor.

UPRAVNI ODESK.

PREDSEDNIK: Vincenc Canjar, 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
PODPREDSEDNIK: Anton Hrst, Box 140, Cannonsburg, Pa.
TAJNIK: John Verderbar, 2708 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
BLAGAJNIK: Anton J. Terbovec, Box 1, Cicero, Ill.
UPRAVITELJ GLASILA: Filip Godina, 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

POROTNI ODESK.

Jede Ambrožič, predsednik, Box 351, Cannonsburg, Pa.
John Underwood, 408 Hale St., Springfield, Ill.
Martin Zelenikar, Box 278, Barboursville, Ohio.
Joe Radlich, Box 432, Smithton, Pa.
Frank Soumak, 5800 Prosser Ave., Cleveland, Ohio.

BOLNIŠKI ODESK.

OSREDNJE OKROŽJE: Paul Berger, predsednik, 2657-59 So. Lawndale av., Chicago, Ill.
VZGODNO OKROŽJE: Rudolf Pletershek, Box 436, Bridgeville, Pa.
ANTON RADLICH, Box 73, Wick Haven, Pa.
ZAPADNO OKROŽJE: Anton Suler, Box 104, Gross, Kana, na jugozapad.
Leo Kubar, Box 246, Gilbert, Minn., na severozapad.

Nadzorni odbor.

Matt Petrovič, predsednik, 14616 Hale Ave., Collingswood, Ohio.
Johab Ambrožič, 618 Pierce St., Eveleth, Minn.
Joe Kalan, 6101 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Tiskovni odbor.

Vincenc Canjar, Jede Ambrožič in Matt Petrovič.

ZDRUŽITVENI ODBOR.

PREDSEDNIK: Frank Alet, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.
John Trdel, Joe Shub, Mary Udovc.
VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Kern, 6202 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
ODGOVORNI UREDNIK "PROSVETE": Jede Zvertnik.

POZORI! — Vse denarne polizitve in stvari, ki se tičejo gl. izvrševalnega odbora in jednote sploh, naj se pošljejo na naslov: John Verderbar, 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vse zadeve bolniške podpore naj se pošljejo Paul Bergerju, tajniku bolniškega oddelka v gl. uradu.

Vse priitbe glede poslovanja v gl. izvrševalnem odboru se naj pošljejo M. Petroviču, predsedniku nadzornega odbora, čigar naslov je zgornji.

Vsi priitvi na gl. porotni odesk se naj pošljejo na naslov: Jede Ambrožič, Box 351, Cannonsburg, Pa.

Vse priitbe proti upravitelju glasila se naj pošljejo predsedniku tiskovnega odbora Vincenc Canjarju.

Vsi dopisi in drugi opisi, naznanila, oglašit, naročila in sploh vse, kar je v zvezi s glasilom jednote, naj se pošljejo na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Kri v slabem stanju???

Ali imate ture in izpahke????

Ste že kdaj poskušali Laxcarin????

Veliki upliv nagle spremembe vremena in še posebno v letošnji zimi zelo deluje na vao kri, mrzli vetrovi in vlažna dolgo trajajoča vremena, bode gotovo več ali manj meli upliv na vaš sistem in kri postane slabšaja. Ne smeli bi se spuščati v poskušnje trpljenja turov in izpahkov, ne smeli kar tja ven dan hoditi z bolečinami okrog in trpeti na revmatizmu, ko si enostavno vao kri lahko izboljšate s tem, da vzamete kozarec gorke vode vsako jutro ko ste vstali in eno Laxcarin tableto raztopljeno v ti vodi.

Turovi in drugi izpahki so znamenja, da je vao kri v slabem stanju, ni res kakor nekteri trdijo, da se je to podedovalo, ti so navadna znamenja, da je vao kri več ali manj zastrupljena, jda vao življenju dajajoče potrebščine se ne pretakajo več točno po vaši žilah, in pravo vao zdravje se je pokvarilo, mogoče valed preved pijače ali jedi, še najhitreje valed zaprtnice, valed želodčne nerednosti, ali obisti ali ne pravilno delujočih jeter ali mogoče valed rezne vode. Kakorkoli naj že bo za vzrok, vao kri se je zastrupila in vi ne boste izvedeli kaj je dokler se vao notranji sistem ne očisti tega. Očiščena kri, bode pravilno ponovno delala in postanete zopet močan in zdrav.

Vsak del telesa je odvisen za svojo delujočo pomoč iz krvi, in kakor hitro se iz kakršnega koli vzroka kateri teh delov pokvari, se privede bolezen. Jetra in obisti, niso dobile dovolj svoje pomoči iz krvi in valed tega postanejo ne dovolj močne za odvajanje nečistih snovi po svojih naravnih telesnih potih in tako ostanejo v telesu in povzročajo bolno in nerodno delujočo kri. Vzemite si za primero veliki jez napravljen za to, da vzdržuje veliko množino vode iz reke Mississippi. Recimo, da smo zmoini vzdržati milijone galon tiste nečistosti. Kakšna bode posledica, kaj postane iz zemlje kjer bi voda vdrla preko. Enako je je s krvjo ki je postala slabotna, mora se ozdraviti in to s zdravilo ki ne le pomaga temveč je tudi okusno in prijazno delujoče.

Laxcarin je čistočistočno zdravilo, nastavljeno iz raznih korenin in zelišč, je upravlje česar se potrebuje. To zdravilo ne le izčisti kri in odžene nečistoče iz telesa ampak tudi očaja vao život s njenimi zdravilnimi sredstvi. Laxcarin obnovi takorekoč vao celi život, daje ponovno moč vao krvi in kjder gre v razne dele telesa povzok nese seboj moč in zdravje.

Laxcarin deluje točno in daje hitro pomoč. Daje krvi moč, da lahko prežene revmatizem, katere, ture, in bolne oči, kožne bolezni, vredi zaprtnice, daje zdravilne gibanje, pomaga glodu opravi svoje delu pri prebavi, odžene kisle pline ki se zbirajo in vam se rigajo.

Laxcarin se prodaja pri Laxcarin Products Co., Dept. Z. 3, Pittsburgh, Pa. Cena je en dolar zavoj—polno zdravilno zadostilo šest zavojev za pet dolarjev. Poiljemo potnino prosto za gotov denar, money order ali pitne znamke. — Ne jemljite nobenih ponaredb.

FARMA NA PRODAJ.

Proda se 10 akrov farma z vsem poslopjem, dobra hiša in druga poslopja. Na farmi je nad 115 sadnih dreves in prav lepa vinska trta katera že rodi. Kmetija je le četri ure hoda od mesta in petih tovarni ena tovarna je last Pfister Vogel, usnjarna in tam je lepa cesta, izvrstno dobra pitna voda in priika za dober trg. Za pojasnila se obrnite osebno ali pa pisмено na naslov: Math Setina, 366 Reed Street, Milwaukee, Wis.

KRASNO IZBRANO BLAGO.

Tavilentrože, lipov cvet, kamelice, lapuh, hvos ali preslica, sladki janež in izvrstni krvni čaj, to je sedem raznih izvrstnih domačih zdravil in poučljiva knjiga "Mali domači zdravnik", vse skupaj za varovano potom pošte za \$2.40, po zavetju 10 centov več. Tekom dolge zime se taki pripomočki večkrat zelo potrebujejo; naročite jih sedaj, da jih boste imeli pri rokah. Za druga domača zdravila, kajti jaz jih imam v zalogi, pišite po brezplačni cenik.

MATH PEZDIR,

P. O. Box 772, City Hall Sta.,

New York, N. Y.

Cenjeni rojaki pozor!

Cenjenim rojakom naznanimo, da mi kupujemo vse Liberty Bonds ter jih plačujemo v gotovem denarju po dnevnem KURZU (njih vrednosti). Rojaki, katerim je nemogoče priti osebno v naš urad, naj pošljejo svoje BONDE v priporočnem pismu (registriranem), ker na drug način mi nismo odgovorni in slučaju izgube po poštni ali drugi pošiljavi. — Pošljite na naslov: —

Mr. John Bahorich, 129 Bako-well Bldg., Pittsburgh, Pa.

John Zerovec.

DR. JOS. V. GRAHEK

edini slovenski zdravnik in ranocelnik v Pennsylvaniji. Zdravi vse otročje, ženske in moške bolezni. Uradne ure so: 10 ure zjutraj do 2 ure popoldan. Bell Telephone Cedar 2384. 843 E. Ohio Street, N.S. PITTSBURGH, PA.

Vsakemu prihranijo denar.

Ti trpežni podplati zmanjšajo izdatke za obuvanje.

"V cementnih tovarnah in enakih prostorih, kjer ravno trde tvari posebej izboljšajo podplate hitro, priporočamo Neolin podplate. V prostorih, kjer delam, sem strgal dvoje čevljev z navadnimi podplati pri tem, ko sem nosil čevlje z Neolin podplati še tako dobro, kakor novi," piše A. J. Miller, vodja tovarne The Peninsular Portland Cement Co., iz Jackson, Mich.

V resnici je izvanredno, kako gibli in trpežni so Neolin podplati. Najreženi so tako po znanstveni preiskavi, konformni in neoporečni. Rabijo jih na novih čevljih vsakršnega kroja, za moške, ženske in otroke, ter se dobe povsod za popravilo poškodovanih čevljev. Nosi jih in znižajo izdatke za čevlje. Izdeluje jih Goodyear Tire & Rubber Co., Akron, Ohio, ki dela tudi lahkonoge pete, katerih trpežnost je zagotovljena.

Neolin Soles

RADA BI IZVEDELA

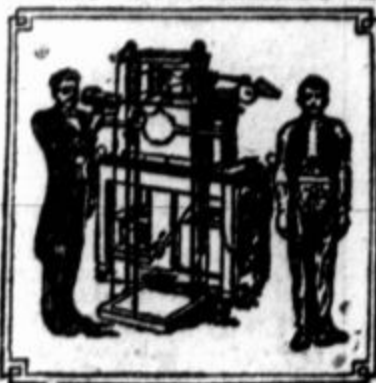
Spodaj podpisana bi rada izvedela, kje se nahaja Joe Deleja, po domače Kubelj, doma iz Pohorja, farn Račica v Savinski dolini na Spodnjem Stajerskem. Imava mu dosti za poročiti, radi njegovega svaka kateri je umrl v Milwaukee, Wis. Če kdo rojakov ve njegov naslov, prosimo, da nam to sporoči, ako bo pa sam čital ta oglas naj se nemudoma oglasi, za več podrobnosti. Joe Prešernik, 310 - 2nd Ave., Milwaukee, Wis., ali pa na Joseph Krebs, 831 Hillbert St., Milwaukee, Wis.

NAPREDEK

"Prosveta" plše za blagostanje ljudstva. Ako se strinjaš s njenimi idejami, podpiraj trgovce, ki oglašajo v Prosveti. — V zalogi imam vse za vsakdanje potrebe, ne po zmerni ceni.

ANTON ZORNIK,
Herminia, Pa.

Cemu biti bolan in slab? KO STE LAHKO ZDRAV IN KREPAK.

Pridite k meni, jaz sem specialist s tridesetletno izkušnjo v nekaterih največjih bolnišnicah. Jaz sem ozdravil že tisoče bolnikov in sem v stanju tudi vam pomagati.

Ne trpite dalje. Pridite k meni in sledite mojim nasvetom. Pregledba s X-ray žarki brezplačno.

Jaz imam najnovejšo električno aparate in moja skuhinja mi omogočuje uspeh, kjer drugi zdravniki niso uspeli.

"606" ZA KRVNE BOLEZNI "914"

Ako trpite valed krvne bolezni, slabosti, krvi, ali obstane nerednosti, kožne bolezni, ali kakšne tajne bolezni, pridite v moj urad in jaz vam po možnosti pomagam.

PROFESSOR DR. MOORE'S

407 FOURTH AVENUE PITTSBURGH, PA.
Preko velike pošte.—Nad restavrantom.
Prinesite ta oglas s seboj.

Naravna spomladanska zdravila

Izčistijo kri, želodec in ves notranji del telesa. Rabite varna, zdrava, nenavarna staroznana in delujoča družinska predpisana zdravila kot

OČETA MOLLINGERJA SLAVNI ZELIŠČNI ČAJ.

15 različnih in zelo koristnih za kri, jetra, vranico, obisti in želodec sestavljenih snovi.

Desettisoče ljudi je postalo zadovoljnih s tem, da so rabili Očeta Mollingerja čaj. Ves svet pozna vrednost tega zdravila. Za stare in mlade obojega spola.

Pošljite \$1.10 danes za velik družinski zavoj.

Priložite gotov denar, snamke ali pa money order.

NASLOVITE NA:

MOLLINGER MEDICINE COMPANY,

21 Mollinger Building, 14 East Park Way N. S. Pittsburgh, Pa.

PIŠITE PO NAŠ BREZPLAČNI VZOREC.

NE POŠILJATE DENARJA V NAPREJ.

Zastonj darilo z vsakim komadom. Zastonj!

No. 1, P-Krasni fonograf!

Ta fonograf je najboljša iznajdba doslej. Je krasen in trpežen izdelan in vam zadovoljuje za mnogo let. Ko igrata boste mislili, da je vredno do \$100.00 je najnovejšega, patenta, ura, različne plošče, stoji je iz finega jekla in nikla narejen in zelo močan. Samo pomislite na čevlje, ki pa boste imeli pri tem fonografu doma, čevlje za vsako dr. in in, vase pripelje brez vsake poroke, otrokovi in ob enem tudi lahko za ples, čevlje na to godbo, se naučite petja, čevlje fonograf igra s čistim glasom, čevlje, da se pravi, čevlje najboljši operni pevci. Naredi se ne dom ne smeli ki bati čevlje fonograf. Torej navedite si čevlje, s vsakim domu in čevlje v vsakem hišniku, čevlje trojiti velike čevlje de, narava fonograf, ko je ta fonograf ravno tako dober kot najprej stoji, čevlje je najmanj do \$20.00, čevlje pa ni čevlje, čevlje ljudi s tem fonografom, čevlje bomo prodajali po nizki ceni, čevlje \$4.00, čevlje 30 dni čevlje. Ako čevlje čevlje in ga pošljete nam s čevlje, čevlje čevlje, čevlje bomo dali čevlje čevlje 10 čevlje in 100 čevlje čevlje. ZASTONJ.

No. 2, W — Železničarska žepna ura!

Pamto enkrat v življenju imate lahko tako priliko in ponudbo kot je ta. Samo pomislite si \$18.00. Različen watch lahko dobite za samo \$1.95. Pokrova je jamecna na 20 let. Kolesce je vdelano na rublu kamena in navijaj je pa, trpežen, navadno vzdržuje dober čas in se zelo redko kedaj pokvari. Kondukterji in vsi železničarji rabijo te vrste ure, ker se lahko zaneajo na nje. Valed tega se navadno drugo prodajo, ampak mi želimo prepričati ljudi, da naše ure so najboljše in za najmanjšo ceno, torej jih bomo prodali za kar 10 dolov po \$1.95. Vsakemu bomo poslali tudi za darilo po eno poročeno certifikat, kavatno jelo in kavatno držalo. ZASTONJ.

No. 3, C—Ura in godba!

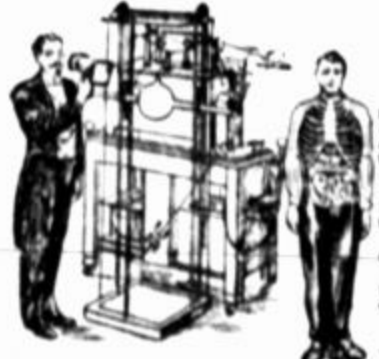
Ta najnovejša vrsta izdelana ura je nekaj izrednega, kaže ure minute kot druge ure, močnega in trpežnega izdelka iz finega mahagoni lesa in vam zadovoljuje za vsa življenja. Če hočete slišati dobro godbo vam ni potrebna trojiti poroke, denarja za pijane, vijoline, gosli, klarinete, kitare ali druge shčne instrumente. Vse kar je treba je, da navijete to ura s ključem in vamo bo igral navadne komade pesmi, melodije, tako da boste razočarani vi in vaši sosedje. Z enim navijem igra precej dolgo in potem vsaki krat drugi komad. Vam ni treba kupovati ničesar drugega, ker ta ura ima tak mehanizem in cilindre, kateri sami premene iz komada v drugi komad in valed tega ni treba kupovati drugih. To ni le dober ura, ampak je tudi izvrsten okras, da bi se imelo eno tako ura v vsaki hiši, ki naj bi delala čevlje v družini. Ne dohite čevlje, ki bi ne pohvalili te ure ko jo sliši in vidi. Taka ura je vredna najmanj do \$20.00, ampak za kar 10 dolov jih bomo prodajali po tovarniški ceni in sicer po \$8.50. Povrhu tega bomo poslali še \$5.00 vredno hrupno oravro (Safety Razor) s katerim se lahko vado obrije v nekaj minutah doma. Ta hrupna orava je jamecna in boljše ne dohite nikjer iz pot \$5.00 in bomo to dali kot za darilo s ura poročena ZASTONJ.

OPOMBA: Mi želimo nagovoriti čevlje, da čevlje čevlje katerega koli teg komadov, ki so koristni za vsako hišo, fonograf, čevlje ura ali pa stenska ura. Ne dohite čevlje, da čevlje čevlje, ker se niti ne imi in nikoli ne bo dohiti enakih čevlje kot na dani. Meni ni treba vgljati kakšna bolon čevlje kot in delajo boloni. Potem pošite ne zdravim nikogar. Ni treba pisati, ampak pridite osobno. Jaz moram bolonka osebo pregledati in čevlje potem ga lahko pravilno zdravim. Dr. Osborne je danes smatran med prve in najboljše specialiste v Pittsburghu. Mnogo let se zdravi s dobri uspehi bolne moze in žene. K njemu prihajajo bolniki od blizu in daleč. Dr. Osborne zdravi želodčne bolezni, jetra in nečisto kri, bolezni mekurja in obisti, čevlje in trganje. Ako mislite, da imate trablje v želodcu, pridite se prepričate in ako je jaz je pravica. Zdravim tajne bolezni, glavobol, arina bolezni, ledja, bolne mi, čevlje in gila. Za vsako bolon brez izjeme se lahko čevlje obrnete do Dr. Osborne. Navet in povrni pregled brezplačno. Moje čevlje se smirne. Govorji se slovenski jezik. Uradne ure so: od 9 zjutraj do 8 zvečer. Ob nedeljah pa od 10 v jutro in do 2 popoldne. Prinesite ta oglas s seboj.

European Watch Co., 1418 W. Division St., Dept. 207, Chicago, Ill.

Pošljite poljetja, ki oglašajo v "Prosveti".

ČITATELJEM "PROSVETE" SE PRIPOROČA Dr. W. J. Osborne, Specialist za Slovence.

113 Smithfield Street, Pittsburgh, Pa.
Drugo nadstropje. En blok od Baltimora in Ohio potoja.
(Drugičrat pošite na pravi naslov).

Ako želite točno dognati kakšno bolezen imate tedaj pridite k meni, da vas pregledam na X Ray električnem stroju s katerim se lahko pregleda vaš cel život znotraj kot na dani. Meni ni treba vgljati kakšna bolon čevlje kot in delajo boloni. Potem pošite ne zdravim nikogar. Jaz moram bolonka osebo pregledati in čevlje potem ga lahko pravilno zdravim. Dr. Osborne je danes smatran med prve in najboljše specialiste v Pittsburghu. Mnogo let se zdravi s dobri uspehi bolne moze in žene. K njemu prihajajo bolniki od blizu in daleč. Dr. Osborne zdravi želodčne bolezni, jetra in nečisto kri, bolezni mekurja in obisti, čevlje in trganje. Ako mislite, da imate trablje v želodcu, pridite se prepričate in ako je jaz je pravica. Zdravim tajne bolezni, glavobol, arina bolezni, ledja, bolne mi, čevlje in gila. Za vsako bolon brez izjeme se lahko čevlje obrnete do Dr. Osborne. Navet in povrni pregled brezplačno. Moje čevlje se smirne. Govorji se slovenski jezik. Uradne ure so: od 9 zjutraj do 8 zvečer. Ob nedeljah pa od 10 v jutro in do 2 popoldne. Prinesite ta oglas s seboj.

100%
Pravi
Turški
Tobak

Boste si li izbrali

10 pristnih TURŠKIH helmaric, ki vas zadovolje?

Ali boste raje vzeli "velik zavoj" navadnih cigaretov, ki vam pokvarijo vaš okus, vaš pučutek in vaš ponos?

Premislite to stvar?

Ne varajte sami sebe s slabim GOSPO-DARSTVOM.

Helmar

Izdelovalci najfinje vrste turških in egiptovskih cigaret

Quality-Superb

Volite delavske kandidate!